

Dankwoord

Er zijn een aantal mensen die ik zou willen bedanken voor hun bijdrage aan dit onderzoek, om te beginnen Prof. dr. Jan Hindrik Ravesloot die de deur naar de afdeling Fysiologie voor mij heeft opengezet en bereid was als mijn promotor op te treden.

Dr. John Karemaker, co-promotor en begeleider, wil ik bedanken voor vier uiterst leerzame jaren; zonder je fysische en fysiologische bijscholing, nauwkeurige analyse en je vertrouwen was van dit onderzoek niets terecht gekomen. Dr. Johannes van Lieshout, co-promotor en begeleider wil ik bedanken voor het enthousiasme en het altijd bereid zijn mijn schrijfsels zorgvuldig door te nemen, na te rekenen, referenties te vinden, kant en klare datasetjes aan te leveren en de stemming er in te houden. Drs. Wim Stok was de technische ondersteuning van dit onderzoek, dankzij Wim heb ik nooit hoeven panieken over de opstelling, over data analyse of over software.

Dit onderzoek is uitgevoerd in het CRIA-32 deelprogramma ‘Fysiologie en Pathofysiologie van de Circulatie’, aangevoerd door Dr. Wouter Wieling, die ik dan ook wil bedanken niet alleen voor ‘supportiveness’ in het algemeen maar ook voor de mogelijkheid mee te doen aan patiëntgebonden onderzoek in de ‘syncope-unit’. Van deze werkgroep hebben vooral Berend Westerhof, Rogier Immink, Sander Bogert en Ilja Guelen bijgedragen aan dit onderzoek. Ik had de eer samen te mogen werken met Prof. Karel Wesseling, die met het programma xBRS een enorme bijdrage heeft geleverd aan dit proefschrift.

Van de afdeling Fysiologie heeft Dr. Ronald Wilders de eerste publicatie mogelijk gemaakt. Klaske van Heusden, inmiddels niet meer student maar Ir. van de ‘Systems and Control Group’ van Werktuigbouwkunde, Technische Universiteit Delft, heeft bijna twee jaar gewerkt aan een nieuw bloeddrukmodel om respons op houdingsverandering te simuleren. Ze heeft daarnaast nog tijd gevonden om mij bijlessen te geven in Simulink (Matlab) en was een enorme bron van kennis van fysiologische modellen en techniek.

Bij het ruimtevaart onderzoek waren verschillende teams betrokken die verantwoordelijk waren voor organisatie, apparatuur, planning, veiligheid en financiering. Daarom wil ik Stichting Ruimte Onderzoek Nederland (SRON), de European Space Agency (ESA) en de Russian Institute for Biomedical Problems bedanken voor het mogelijk maken van dit onderzoek.